

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ» МОЗ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора, члена-
кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука**

**«РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»
У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ
ОСВІТІ УКРАЇНИ»**

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

**21-22 травня 2015 року
м. Тернопіль**

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2015

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

«Реалізація Закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України» (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука (Тернопіль, 21–22 трав. 2015 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 608 с.

медичної інформації в нашій країні робилися з початку 60-х ро-ків 20 сторіччя.

Перші медичні телекомунікаційні проекти виявились недосконалими. Головні недоліки були пов'язані як з нерозвинутою інфраструктурою телекомунікаційної та інформаційної технології, так і у відсутності медичних стандартів, а також прогалинами в законодавчій базі. Незважаючи на підтримку уряду, високі витрати і низька якість консультацій послужили причиною уповільнення темпів розвитку телемедицини в подальшому. Друга хвиля розвитку і масового поширення телемедицини припала на 90-ті роки, що було обумовлено швидким розвитком сфери інформаційної технології. Широке поширення в Європі телемедицини отримала лише у 80 роки.

За уявленнями фахівців різних галузей, телемедицина залишається, в першу чергу, дистанційною діагностикою, але її потенційні можливості значно ширші. Мережева технологія надає можливість документальної передачі історій хвороби при переведенні хворих з клініки в клініку, оперативного вирішення питань страхування та оплати, нових можливостей підвищення кваліфікації лікарів, широкого впровадження нових медичних методів технології дистанційних медичних консультацій, консиліумів, телеконференцій, а також телеманіпуляцій і коригування ходу хірургічних втручань.

Все ширше впроваджується у навчальний процес телекомунікаційний спосіб дистанційного керування формуванням професійних навичок у отоларингологів шляхом виконання послідовності перцептивних і рецептивних дій лікарів-інтернів або курсантів та здійснення обміну інформацією між персональними комп'ютерами викладача, консультантів та слухачів. Кожному учаснику сеансу надається можливість проведення на динамічних інтерфейсах індивідуальної аудіовізуальної обробки

виділених їм фрагментів, важких по усвідомленню сутності. Учасники сеансу мають можливість виконати свою інтерпретацію фрагмента з поданням аргументів, потім проводять колективне обговорення актуальних і принципових варіантів досліджуваних або аналізованих клінічних випадків.

З розглянутих проблем щодо впровадження телекомунікаційних систем у навчальний та клінічний процеси на кафедрі оториноларингології ведеться постійна робота. Отже, впровадження сучасної навчальної технології в управління педагогічним і лікувальним процесами на кафедрі оториноларингології має певні позитивні результати, потребує подальшого удосконалювання.

Література

1. Ковальчук Л.Я. Прогнозування запитів майбутнього – важлива складова у плануванні навчального процесу / Л.Я. Ковальчук // Мат. 10 ювілейної Всеукраїнської навчально-наукової конф. з міжнародною уч. 18-19 квітня 2013 року. м. Тернопіль. 2013 р. частина 1. – С. 24-25.
2. Hybrid printing of mechanically and biologically improved constructs for cartilage tissue engineering applications / T. Xu, K. W. Binder, M.Z. Albanna [et al.] // Bio-fabrication. – 2013. – Vol. 5, Is. 1. – P. 1-10.
3. http://www.bsmu.edu.ua/uk/edu/208-modern_technologies_of_teaching Офіційний сайт Буковинського державного медичного університету. Сучасні технології навчання. 2012 р.
4. <http://medcollege.com.ua/node/219> Міждисциплінарні зв'язки як один з методів сучасних технологій навчання // Мозгова М.М. Куп'янський медичний коледж імені Марії Шкарлетової. 2013
5. Наказ МОЗ від 26.03.2010 № 261 "Про впровадження телемедицини в закладах охорони здоров'я" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100326_261.html

ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРОВІЗОРІВ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ "ПРО ВИЩУ ОСВІТУ"

І.М. Білай

Запорізький державний медичний університет

Підвищення кваліфікації згідно закону України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 № 1556-VII є підвищення рівня готовності особи до виконання її професійних завдань та обов'язків або набуття особою здатності виконувати додаткові завдання та обов'язки шляхом набуття нових знань і вмінь у межах професійної діяльності або галузі знань. Зважаючи на вищевказане велике значення має методологія викладання на післядипломному етапі освіти.

Для підвищення якості знань розроблена єдина структура практичного заняття, яка включає контроль початкового і кінцевого рівнів знань, самостійну роботу та практичну частину. Провізор повинен орієнтуватися в питаннях, які вирішуються лікарем при проведенні терапії. Якісна фармакотерапія конкретного хворого в клінічній

ситуації залежить від кваліфікації провізора, його вміння грамотно контролювати ефективність і безпеку лікарських засобів. Слухачі курсів заповнюють відповідні рубрики або проводять аналіз інформаційних таблиць, складають рекомендації щодо раціонального комбінування препаратів, взаємодії ліків і їжі, профілактики ускладнень фармакотерапії, обґрунтовують і пропонують лікарям адекватні засоби заміни при відсутності їх в аптеці, здійснюють вибір ліків для лікування конкретних хворих при різних захворюваннях. Крім того, рішення ситуаційних задач та курація хворих в клінічній лікарні дозволить поліпшити якість підготовки провізорів-курсантів факультету післядипломної освіти до самостійної практичної діяльності.

РОЛЬ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ УСІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗРАЗКУ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

О. А. Біленко, Д. В. Трухін

Одеський національний медичний університет

Доступність комунікаційних та навчальних комп'ютерних технологій останніх років дозволяє успішно впроваджувати їх в освітній процес лікарів-інтернів. Основними завданнями,

які вирішуються за допомогою комп'ютерних пристроїв, є можливість їх використання в якості джерела інформації, тренажера, і як засоби оцінки знань.

З перших днів освітнього процесу на кафедрах університету лікарі-інтерни залучаються до створення мультимедійних презентацій та відеофільмів, які в подальшому демонструються на семінарських заняттях. При цьому майбутній фахівець має можливість придбати та вдосконалити навички користування електронними бібліотеками, різними базами даних, професійними форумами та блогами.

Використання технічних пристроїв для відпрацювання практичних навичок дозволяє змодельовати будь-яку клінічну ситуацію та, за необхідністю, повторити кожен з її етапів для закріплення результату. В реальній клінічній практиці не завжди є можливість продемонструвати і детально розробити обсяг допомоги пацієнту в кожному конкретному випадку, особливо якщо ситуація є

терміновою або при відсутності пацієнтів з даною патологією у клінічній базі.

Також, комп'ютерні технології дозволяють організувати більш якісний контроль знань і умінь лікарів-інтернів з виключенням суб'єктивного фактора оцінки слухача, при значно більшому психологічному комфорті.

Таким чином, доповнення звичної форми навчання лікарів-інтернів комп'ютерними технологіями дозволяє значно підвищити якість підготовки фахівців будь-яких спеціальностей, сприяє інтеграції молодих фахівців у міжнародне медичне співтовариство і підвищує загальну комп'ютерну грамотність. Разом з тим, IT-сектор має величезний потенціал для подальшого вдосконалення і розвитку освітнього процесу медичної сфери з метою підвищення його ефективності.

ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ – ІНТЕРНІВ ТА ЛІКАРІВ – КУРСАНТІВ АКУШЕРІВ-ГІНЕКОЛОГІВ

А. В. Бойчук, В. С. Шадріна, В. І. Коптюх, О. І. Хлібовська, Б. М. Бегош, В. В. Сопель, Б. О. Ониськів
ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України",
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

Вступ. Успішна практична діяльність сучасного лікаря значною мірою залежить від рівня його професійної освіти. Темпи розвитку медичної науки стимулюють рухатися в ногу з часом, прикладаючи максимум зусиль для досягнення високого рівня професіоналізму, досконалого володіння сучасними методами лікування.

На шляху до вдосконалення системи післядипломної професійної освіти в Україні ще багато невирішених питань, тому пошук прогресивних методів підвищення професійної кваліфікації лікарів із залученням найновіших методів навчання та передових технологій триває.

Стрімкий розвиток глобальних інформаційних мереж значною мірою сприяє загальному прогресу суспільства. Сьогодні це – один із найбільш швидких, зручних, доступних та економічно виправданих способів отримання майже будь-якої інформації в усьому світі.

Останніми десятиріччями перспективним напрямком розвитку системи підвищення професійної кваліфікації лікарів розвинених країн світу є дистанційна (у тому числі в режимі on-line) форма навчання, завдяки якій підвищення професійної кваліфікації можливе без припинення робочого процесу, тобто є максимально доступним для кожного спеціаліста. Такий принципово новий для нашої країни підхід сприяє значному підвищенню рівня професійної підготовки лікарів і, можливо, – подальшим реформам у системі медичної, і зокрема післядипломної, освіти.

Основна частина. Основним напрямком удосконалення процесу підвищення кваліфікації лікарів акушерів – гінекологів на етапі післядипломної освіти є поступове впровадження сучасних форм навчання. Інтернатура – перший крок до самостійної роботи лікаря, тому важливо, починаючи саме з цього етапу, направляти зусилля молодого спеціаліста до самовдосконалення. Традиційні методи навчання лікарів – інтернів в першу чергу направлені на набуття і використання знань шляхом передачі інформації з наступним її впровадженням в конкретних професійних діях згідно готового алгоритму. Такий підхід на сьогодні при підготовці лікарів працює в зв'язку з переходом практичної охорони здоров'я на надання медичної допомоги жінкам у відповідності до протоколів МОЗ України.

Однак, така методологія навчання не сприяє розвитку самостійної пізнавальної діяльності лікарів, хоча саме на цьому постулаті базується концепція дистанційного навчання як нової форми післядипломної освіти.

Для реалізації організаційних умов і методологічних підходів, які сприяють підвищенню ефективності навчання лікарів – інтернів та лікарів – курсантів, необхідно виділити ряд завдань.

Перш за все, необхідно визначити суть, зміст та структуру дистанційного навчання. Потім необхідно окреслити організаційні умови та методологічні підходи, які сприяють його розвитку на етапі післядипломної освіти.

Дистанційне навчання при підготовці лікарів – інтернів, лікарів – курсантів – це інноваційна організація учбового процесу, яка реалізується в специфічній педагогічній системі, яка базується на принципі самостійного навчання лікаря та інтерактивної взаємодії викладача та інтерна або курсанта.

Результативність дистанційного навчання на післядипломному етапі освіти лікарів акушерів – гінекологів в значній мірі залежить від наступних факторів: ефективної взаємодії викладача і лікаря; відлагодженого активного зворотного зв'язку; в якості попереднього проектування процесу дистанційної освіти та способів керування ним; розробка дидактичних матеріалів. Сучасні комп'ютерні програми дозволяють забезпечити передачу знань та доступ до різноманітної учбової інформації; а нові технології, такі як інтерактивні електронні учбові посібники, мультимедійне забезпечення, мережа Інтернет, сприяють більш активному долученню лікарів до процесу навчання. Інтерактивні можливості систем доставки інформації дозволяють відлагодити і навіть стимулювати зворотній зв'язок, забезпечити діалог та постійну підтримку, які неможливі в більшості традиційних систем навчання.

Вивчення методологій впровадження дистанційної форми навчання на етапі післядипломної освіти лікарів – інтернів та лікарів – курсантів акушерів – гінекологів повинно бути організовано з врахуванням можливостей нових інформаційних технологій та орієнтуватися на формування розвинутої особистості, яка здатна до постійного оновлення наукових знань та професійної мобільності.

Відмінною особливістю дистанційного навчання від традиційних форм післядипломної освіти лікарів – інтернів та лікарів – курсантів акушерів – гінекологів перш за все є надання лікарям можливості самостійно отримувати необхідні знання шляхом використання сучасних інформаційних технологій.

Згідно робочої програми зі спеціальності "Акушерство та гінекологія", яка затверджена МОН України, лікарі –